

מ ר ג ל י ת

אבתנו מלורים היום את מרגלית בדרכה האחרונה. זה זמן רב ידענו, ששעה מרה זו תגיע ובכל זאת, קשה להתרגל למוחזבה, שהיא כבר לא תתהלך בינינו, שכבר לא תסיב בחיוך לברכת שלום חפוזה, כפי וזהיה כאשר פגשנוה בשבילי המשק, כבר לא תנסה לעזור למי שכובה אליה בשאלה או בבקשה.

מרגלית היתה מאותן הדמויות, אשר בהתנהגותן ובמעשיהן בחיי יום-יום משרות טיבן אורחה טובה ובעימה. כך היא עשתה בכל מקום בו עבדה במטח השנים הרבות - בבתי הילדים, בפלחה ובכותבה, במטעים וביחוד בספריה, אשר בעבודתה בה, ראתה גם ורובה וגם יעוד.

לא בקלות הגיעה למה שהגיעה. קורות חייה מלמדות שהיה יכול להיות אחרת לגמרי. רק כח הרצון ויכולת עמידתה בעת טיבר, עצבו את דמותה כפי שהכרנוה.

היא בולדה ברוטרדם, הולנד, למספחה מתבוללת שהיתה רחוקה מהתעגיבות בחברה יהודית ועוד יותר בתרבות עמה. אבל כבוש הולנד ע"י הגרמנים שנתה הכל מן היסוד. היא הופרדה מהוריה ובאלצה להסתתר במשך זמן רב. אין צורך לחזור ולתאר את תבאי החיים של אז. בסוף באסרה והובאה ע"י הנאצים למחנות ברגן-בלזן ווסטרבורג. המזל האריך לה פנים והיא היתה בין הסרידים של ידדות הולנד, אשר עברו את השואה. אחרי שחרורה חזרה וביתה אנו חיה בטיקול-דעת ובהחלטיות האופייניים לה.

תחילה השלימה את לימודיה ואף הוסמכה למורה. אח"כ השתלמה בחנוך המיוחד וגם התחילה ללמד. אך היא זכרה היטב את לקחי השואה. במוצות התקרבה לחגים יהודיים והושפעה עד כדי כך, שבשנת 1950 החליטה לעלות ארצה.

קליפתה בקבוצת היתה מהירה למדי, כי עשתה מה שעשתה מתוך טיכבוע פנימי חכמה. ברבות הימים התחבבה והקימה את משפחתה. אחרי תקופת הרדיפות והאיסור היא באה אל המבוחה והבחלה. אך מרגלית לא הסופקה בכך. סקרבותה האיבטלקטואלית ואפקיה הרחבים המריצו אותה למצא דרכים, בעזרתן תוכל להיות גם אם משפחה מסורה וגם להוסיף וללמוד. במה היא לא התעגיבה? - באמנות, בספרות, בתיאטרון וביחוד בידעת הארץ. רחוקה מיהדות בטבות בעוריה השפיעו עליה להצטרף לסמינר על "מקורות ישראל". עוד תכביות רבות היו אתה: להרחיב דעת, להכיר דברים חדשים, לעשות ולתרם כהנה וכהנה. אך מחלתה הקשה שמה קץ לכל אלה. עד הימים האחרונים ממש, באנקה מרגלית באמץ בסבל ובכאבים, באחזה בכל שבריר טל תקורה - לשוא!

כמה קשה היה לראות אותה, שבהגה לשחות למרחקים ולמייל, באפיסת כוחות. מה צורם היה והגוד למצא אותה, המטיילת הבלהבת, רתוקה בלא תבועה למיטת חוליה. כוס ייסורי הגדולה בתמלאה לאט, טיפין - טיפין - עד אשר בגדשה ועברה על גדותיה.

אין בוחימים בפינו. מה שבוחר לבו הוא להביע את השתתפותו לחיים, לבנים ולכל המשפחה ע"י מותה של מרגלית.

יהא זכרה ברוך!

דברים שבאמרו ע"י הקבר ע"י יחיאל גולדברג

הזכרונות הקשורים במרגלית לא רק טריים אלא מיוחדים במינם בגלל אישיותה החזקה -
ונחמה שכאילו גילגלו עליהם לעבר... וחסרונה עדיין בלתי נתפס.

בלתי אפשרי להעלות בכתבה קצרה קוויט לכל זמותה הרב גורנית - אבל ישנם כמה זכרונות
הקשורים בה, אשר כל כך אופייניים לה, בעיני.

מרגלית עבדה שנים רבות במשק ההקלאי גם מתוך אהבה לענין ולטבע וגם מתוך הכרה שזה
טוב למשק ולארץ. היא התקשרה להקלאות מתוך התעמקות בבעיות מקצועיות תוך כדי הפקעת
מאמץ פיזי רב - שתוצאותיה היתה טיב עבודתה המעולה.

כאשר באחד הימים הזדמן אחד מבניה לעבוד אתנו בארבעות הוא קרא בהתפעלות: "איזו
עבודה קשה את עושה, אמא - רק עכשיו אני מביין"... (משקל תרמיל הארבעות היה 10 ק"ג!)
היחסים הטובים ושררו בין עובדי העבן נבעו לא מעט בזכותה, מנכונותה לשמור על עקרון
העזרה ההדדית - גם בעבודה או בהחלפות בתורבות כאשר בתבונה. יוזז עם זה מרגלית
לא ויתרה למען השויון והצדק לעמות על זכותן של הנוברות שעבדו אז במשק (מעמות) לטוב
שעה פחות מהבוחרים - כמו החברות שעבדו בטרותים - כ"כ גם להלחם על השגת תחבורה
מסודרת הביתה בתום העבודה עבור הבחורות.

כאשר הבחורה הראשונה במעין, קיבלה את השויון הבהיגה בטרקטור, טוב מרגלית היתה
היחידה שבאה לברך אותה, אישית - אך גם למען קידום השויון (בין המינים) באלה
המילים: "עכשיו הבחורים יעמיטו את הארגזים הכבדים מאחור על העגלה והבחורה תשב על
הטרקטור - ולא להיפך, כפי שזה היה קודם".

בתור פקחית בכרונזה לא רק שמרגלית היתה משכימה לקום כל בוקר עם שחר, אלא היתה עוברת
קילומטרים רבים בשדות יום יום ברגל למען הצלחת הגידול - כי אלה היו התנאים של אז!

הרצון שלה להתקשר ולהתעמק בכל דבר יהודי מקורי ובעיקר ישראלי - בא לידי ביטוי גם
בחוג לידיעון הארץ ובטיולים שלא רצתה להחמיץ אף אחד מהם, למרות המאמץ שהיה כרוך בכך
לא פעם. רצה המורה ונאחד הטיולים, כאשר היא הגיעה למקום הריכוז בתל-אביב, הנובר לה
ששכחה את כל הציוד שלה בבית. מרגלית לא ויתרה על הטיול וגסרפו של דבר כל אחד
מהמשתתפים ונתנו לה מהשהו מהציוד שלו, לשביעות רצונה.

לא לוותר, זה היה עקרון חשוב עבודה גם במשך כל תקופת מחלתה הקשה! היא היתה אם
מסורה לילדיה גם כאשר כבר שרתו בצבא - שם יצא לה מטש השם של "האמא הארופה עוברת
מצוינות ובשפע"!

כאשר מרגלית נכנסה לעבוד בספריה, היא גילתה את אותה התעביבות מעמיקה במקצוע הספרנות,
וגם שם שררו אותם יחסי החברות הטובה עם השוחפה למקצוע - אילבה.

מרגלית הקימה משפחה לתפארת, והיא זכתה להיות מוקפת בהרבה ונשומת לב ואהבה ממשפוחתה
הענפה ואולי זה המניע במעט את סבלה בימיה האחרונים.

היא ביסתה למנות את החיים וכל מה שבינתן לחרות בצורה כל כך אינטסיבית כאילו שידעה
"שצריך להספיק בטרט"... ולרוב כמלבגז עיניה היה איזה אתגר או מטרה - וכך בשורה
בזכרונני ובזכרון כולנו.

יהי זכרה ברוך

חירה סובר